

(๒๒)

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลรัฐธรรมนูญ

คำสั่งที่ ๒/๒๕๖๓

เรื่องพิจารณาที่ ต. ๖๒/๒๕๖๒

วันที่ ๑๔ เดือน มกราคม พุทธศักราช ๒๕๖๓

ระหว่าง { นายสุวิทย์ คุ้มเมือง ผู้ร้อง
ศาลจังหวัดสมุทรสาคร
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม
เจ้าพนักงานตำรวจ สถานีตำรวจภูธรกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร
อธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ผู้ถูกร้อง

เรื่อง นายสุวิทย์ คุ้มเมือง (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

ข้อเท็จจริงตามคำร้อง คำร้องเพิ่มเติม และเอกสารประกอบสรุปได้ว่า นายสุวิทย์ คุ้มเมือง (ผู้ร้อง) กล่าวอ้างว่าตนเป็นผู้อยู่อาศัยในโครงการบ้านเอื้ออาทรเศรษฐกิจ ๑ ซึ่งได้รับการจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลอาคารชุดบ้านเอื้ออาทรเศรษฐกิจ ๑ อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ตามพระราชบัญญัติอาคารชุด พ.ศ. ๒๕๒๒ หลังจากที่ผู้ร้องได้ยื่นหนังสือร้องเรียนกล่าวหาผู้ว่าการเคหะแห่งชาติกับพวกต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (คณะกรรมการ ป.ป.ช.) และคณะกรรมการป้องกันการทุจริตในภาครัฐ (คณะกรรมการ ป.ป.ท.) ในกรณีที่น่าซื้อเจ้าของห้องชุดคนหนึ่งซึ่งเป็นผู้ฝ่าฝืนข้อกำหนดการอยู่อาศัยแนบท้ายสัญญาจะซื้อจะขายห้องชุดบ้านเอื้ออาทรไปจดทะเบียนเป็นหนึ่งในกรรมการนิติบุคคลอาคารชุดบ้านเอื้ออาทรเศรษฐกิจ ๑ ต่อเจ้าพนักงานที่ดิน

- ๒ -

จังหวัดสมุทรสาคร สาขากระทุ่มแบน อันเป็นการไม่ชอบด้วยกฎหมายนั้น ผู้ร้องถูกข่มขู่คุกคามหลายครั้ง ผู้ร้องจึงยื่นคำร้องขอคุ้มครองพยานในคดีอาญาต่อคลินิกยุติธรรม กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม แต่ยังไม่ได้รับการวินิจฉัย ต่อมาผู้ร้องยื่นฟ้องรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมหรือผู้รับมอบอำนาจต่อศาลปกครองกลาง และศาลปกครองกลางรับฟ้องเป็นคดีหมายเลขดำที่ ๑๖๗๕/๒๕๖๒ หลังจากนั้นกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพมีมติไม่อนุมัติให้ใช้มาตรการทั่วไปในการคุ้มครองพยาน ผู้ร้องได้ยื่นคำร้องขออุทธรณ์คำสั่งกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพต่อศาลจังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งศาลจังหวัดสมุทรสาครมีคำสั่งถึงที่สุดว่าตามคำร้องขอให้มีการคุ้มครองพยานเป็นแบบคำร้องขอใช้มาตรการทั่วไปในการคุ้มครองพยาน มิใช่เป็นการยื่นคำร้องขอคุ้มครองพยานในมาตรการพิเศษต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม และตามคำร้องอุทธรณ์คำสั่งของผู้ร้องเป็นการอุทธรณ์คำสั่งขอคุ้มครองพยานในมาตรการทั่วไป แต่การที่ศาลจังหวัดสมุทรสาครจะสั่งให้มีการคุ้มครองพยานในมาตรการทั่วไปได้นั้นตามพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๖ ได้บัญญัติว่าในกรณีที่บุคคลใดจะได้รับความคุ้มครองตามความมุ่งหมายของพระราชบัญญัตินี้ ข้อเท็จจริงจะต้องได้ความเบื้องต้นว่าบุคคลนั้นจะต้องมีฐานะพยานตามความหมายของกฎหมาย และบุคคลนั้นอาจไม่ได้รับความปลอดภัยจากการทำหน้าที่พยานที่จะมาให้หรือได้ให้ข้อเท็จจริงต่อเจ้าพนักงานตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งข้อเท็จจริงปรากฏว่าในกรณีของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และคณะกรรมการ ป.ป.ท. นั้น มีมติไม่รับคำกล่าวหาของผู้ร้องที่กล่าวหาผู้ว่าการเคหะแห่งชาติ และเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดสมุทรสาคร สาขากระทุ่มแบนกับพวก ไว้พิจารณา ผู้ร้องจึงไม่อยู่ในฐานะพยาน สำหรับกรณีกล่าวหาผู้กำกับการสถานีตำรวจภูธรกระทุ่มแบนยังอยู่ในระหว่างการพิจารณาของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดสมุทรสาครนั้น แม้ผู้ร้องจะมีฐานะเป็นพยาน แต่พฤติการณ์แห่งความไม่ปลอดภัยตามที่ผู้ร้องกล่าวอ้างนั้น ตามทางนำสืบของศาลจังหวัดสมุทรสาครยังไม่ปรากฏว่าผู้ร้องจะไม่ได้รับความปลอดภัยแต่อย่างใด จึงมีคำสั่งไม่คุ้มครองผู้ร้องในมาตรการทั่วไป สำหรับพยานที่จะได้รับการคุ้มครองในมาตรการพิเศษนั้น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายยังไม่มีคำสั่งตามคำร้องของผู้ร้อง รวมทั้งผู้ร้องยื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่งก่อนระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด ยิ่งไปกว่านั้นตามทางไต่สวนของศาลจังหวัดสมุทรสาครไม่ปรากฏถึงพฤติกรรมที่ผู้ร้องจะไม่ได้รับความปลอดภัยจากการที่ผู้ร้องเป็นพยาน

ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. กรณีจึงไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ตามกฎหมายที่จะให้มีการคุ้มครองพยาน
ในมาตรการพิเศษได้

ผู้ร้องเห็นว่าการที่ศาลจังหวัดสมุทรสาครไม่ได้นำคำสั่งของศาลปกครองกลาง คดีหมายเลขดำ
ที่ ๑๖๘๕/๒๕๖๑ และคดีหมายเลขแดงที่ ๒๒๖๖/๒๕๖๑ ลงวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ ที่ผู้ร้อง
ได้ส่งเพิ่มเติมต่อศาลจังหวัดสมุทรสาคร มาเป็นพยานในการพิจารณาวินิจฉัยคดี การที่รัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงยุติธรรมไม่มีคำสั่งให้ผู้ร้องได้รับการคุ้มครองพยานตามพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา
พ.ศ. ๒๕๔๖ รวมถึงการกระทำของอธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพเกี่ยวกับการส่งคำร้องของผู้ร้อง
ต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ซึ่งทำให้ผู้ร้องไม่ได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๓
และเจ้าพนักงานตำรวจ สถานีตำรวจภูธรกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร เข้ามาสอดส่อง
ความเคลื่อนไหวของผู้ร้องโดยไม่ได้รับอนุญาต จึงไม่ต้องด้วยพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา
พ.ศ. ๒๕๔๖ มาตรา ๖ เป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญและกฎหมาย

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง
เนื่องจากเรื่องนี้ไม่อยู่ในอำนาจของผู้ตรวจการแผ่นดินที่จะยื่นคำร้องพร้อมเสนอความเห็นต่อ
ศาลรัฐธรรมนูญได้

ผู้ร้องจึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ว่าการกระทำ
ของศาลจังหวัดสมุทรสาคร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม เจ้าพนักงานตำรวจ สถานีตำรวจภูธร
กระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร และอธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ เป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้ง
ต่อรัฐธรรมนูญและกฎหมาย

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า คำร้องของผู้ร้องต้องด้วยรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๒๑๓ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัย หรือไม่

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๑๓ บัญญัติว่า
“บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ
เพื่อมีคำวินิจฉัยว่าการกระทำนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข
ที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ” และ
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖
วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงและได้รับความเดือดร้อน

- ๔ -

หรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้อันเนื่องจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้น ย่อมมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยคดีตามมาตรา ๗ (๑๑) ได้ โดยจะต้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพดังกล่าว เว้นแต่การละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้นยังคงมีอยู่ก็ให้ยื่นคำร้องได้ทราบที่การละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้นยังคงมีอยู่ และให้นำความในมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่งและวรรคสองมาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม โดยต้องยื่นคำร้องต่อศาลภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับความเห็นของผู้ตรวจการแผ่นดิน หรือวันที่พ้นกำหนดเวลาที่ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องต่อศาลตามมาตรา ๔๘ วรรคสอง” วรรคสาม บัญญัติว่า “ในกรณีที่ศาลเห็นว่าคำร้องตามวรรคหนึ่งไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย ศาลจะไม่รับคำร้องดังกล่าวไว้พิจารณาก็ได้ และถ้าศาลเห็นว่า เป็นกรณีต้องห้ามตามมาตรา ๔๗ ให้ศาลสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา” และมาตรา ๔๗ บัญญัติว่า “การใช้สิทธิยื่นคำร้องตามมาตรา ๔๖ ต้องเป็นการกระทำที่เป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพอันเกิดจากการกระทำของหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานซึ่งใช้อำนาจรัฐ และต้องมีใช้เป็นกรณีอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ ... (๔) เรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอื่น หรือเรื่องศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้ว ...”

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้อง คำร้องเพิ่มเติม และเอกสารประกอบเป็นกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าการที่ศาลจังหวัดสมุทรสาครมีคำสั่งยกคำร้องขอคุ้มครองพยานของผู้ร้อง โดยให้เหตุผลว่าคดียังไม่มีเหตุให้มีคำสั่งคุ้มครองผู้ร้องในมาตรการทั่วไปและข้อเท็จจริงยังไม่ปรากฏพฤติการณ์ว่าผู้ร้องจะไม่สามารถได้รับความปลอดภัยจากการเป็นพยาน ตามหลักเกณฑ์ดังที่กฎหมายกำหนดให้มีการคุ้มครองพยานในมาตรการพิเศษ โดยศาลจังหวัดสมุทรสาครไม่นำคำสั่งศาลปกครองกลางคดีหมายเลขดำที่ ๑๖๙๕/๒๕๖๑ และคดีหมายเลขแดงที่ ๒๒๖๖/๒๕๖๑ ลงวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ มาประกอบในการพิจารณาคำร้องของผู้ร้อง และการที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมไม่มีคำสั่งคุ้มครองพยานตามมาตรการพิเศษให้ผู้ร้อง รวมทั้งเจ้าพนักงานตำรวจ สถานีตำรวจภูธรระเทศมนตรีจังหวัดสมุทรสาคร เข้ามาสอดส่องความเคลื่อนไหวของผู้ร้องโดยไม่ได้รับอนุญาต รวมถึงการกระทำของอธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพเกี่ยวกับการส่งคำร้องของผู้ร้องต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ทำให้ผู้ร้องไม่ได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๓ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ

- ๕ -

มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗ แม้ผู้ร้องจะได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง ทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่ข้อเท็จจริงตามคำกล่าวอ้างของผู้ร้อง เป็นกรณีสืบเนื่องจากประเด็นการขอคุ้มครองพยานของผู้ร้องที่ได้ยื่นต่อคลินิกยุติธรรม กรมคุ้มครองสิทธิ และเสรีภาพ ซึ่งศาลจังหวัดสมุทรสาครได้ไต่สวนและพิจารณาถึงประเด็นต่าง ๆ ไว้แล้วในคำสั่งศาลจังหวัดสมุทรสาคร คดีหมายเลขดำที่ คสส๑/๒๕๖๒ และคดีหมายเลขแดงที่ คสส๑/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๖๒ ว่า การจะให้มีการคุ้มครองพยานในมาตรการพิเศษได้นั้น ต้องปรากฏแน่ชัดหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าพยานจะไม่ได้รับความปลอดภัย แต่ข้อเท็จจริงไม่ปรากฏถึงพฤติกรรมที่ผู้ร้องจะไม่สามารถได้รับความปลอดภัยจากการที่ผู้ร้องเป็นพยานต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. กรณีจึงไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์ตามกฎหมายที่จะให้มีการคุ้มครองพยานในมาตรการพิเศษได้ ซึ่งคำสั่งดังกล่าวเป็นคำสั่งศาลที่ถึงที่สุดแล้ว จึงเป็นกรณีที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๔) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องจึงไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย

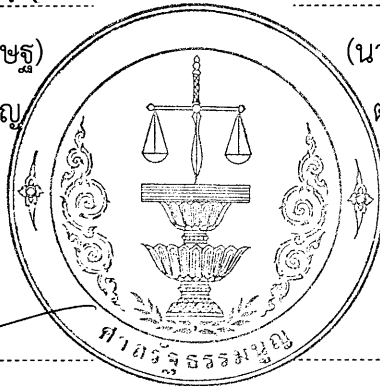
(คำสั่งที่ ๒/๒๕๖๓)

(นายจรัณญ์ ภัคดีธนากุล)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายชัย ชลวร)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายนครินทร์ เมฆไตรรัตน์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายบุญส่ง กุลบุปผา)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายปัญญา อุดชาชน)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายวรวิทย์ กังศศิเทียม)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายอุดมศักดิ์ นิติมন্ত্রী)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ